

Formandsskabet for Censorkorpset i Fysik og Astronomi ved de Danske Universiteter

Helge Knudsen , lektor, lic.scient., formand
Institut for Fysik og Astronomi
Aarhus Univ. Ny Munkegade 120
8000 Aarhus C Danmark
hk@phys.au.dk +45 2338 2411

20. marts 2018

2017- Censurudvalgets anbefalinger og Fysik/astronomi censorernes svar:

Anbefaling 1: Færre centralt fastsatte regler om censur

Udvalget anbefaler:

- At det gældende centrale krav om, at mindst en tredjedel af en uddannelses ETCS-points skal dokumenteres ved eksterne prøver, ophæves, jf. kapitel 7.
- At der centralt fastsættes regler om, at institutionerne er forpligtede til at anvende censur ved bedømmelsen af de afsluttende store opgaver i uddannelserne, hvor det også er censorernes opgave at sikre et ensartet niveau på de samme eller sammenlignelige opgaver på uddannelser i hele landet, jf. kapitel 7. Bedømmelsesformen på de øvrige udprøvnings fastsættes af institutionerne.
- At andelen af aftagercensorer i de enkelte censorkorps overlades til institutionerne. Det indebærer, at det gældende centrale krav om, at en tredjedel af censorerne i censorkorpsene på de erhvervsrettede videregående uddannelser skal være aftagercensorer, ophæves, jf. kapitel 7 og 9.
- At der centralt fastsættes regler om, at uddannelsesinstitutionernes prøve- og eksamenssystem skal indgå som et centralt element i akkreditering af institutionernes sikring af uddannelsernes kvalitet og niveau, herunder at en tredjedels kravet først bortfalder, når den enkelte institution har vedtaget sin udprøvnings- og censurpolitik og indsendt denne til Danmarks Akkrediteringsinstitution, jf. kapitel 5.

Bemærkninger til Udvalgets Anbefaling 1:

Eksterne prøver (forstået som prøver med ekstern censur) bør opretholdes i uændret eller øget omfang på universiteternes naturvidenskabelige uddannelser. Udvalget fremhæver det meget store antal uddannelser, og netop denne store bredde og dynamik begrundes den eksterne censur som kvalitets-garant, både overfor de studerende (som jo har krav på at få en langtidsholdbar, international gyldig uddannelse) som overfor de bevilligende myndigheder. Universiteterne har i perioder gode økonomiske grunde til at ønske at sænke eller ændre de faglige krav. Noget sådant bør belyses, vurderes og muligvis imødegås af en uafhængig faglig vurdering. "Danmarks Akkrediteringsinstitution" vil i sagens natur aldrig

kunne rekruttere og fastholde den nødvendige faglige ekspertise til at vurdere indhold og niveau på landets højeste naturvidenskabelige uddannelser.

At censorerne inddrages i sikringen af et ensartet niveau på de enkelte, sammenlignelige kurser er en god ide, men kan blive besværliggjort af karaktersystemets relative natur: I dag skal censor blot bedømme om læringsmålene er opfyldt, ikke om disse er "tilstrækkelige".

Anbefaling 2: Forankring på uddannelsesinstitutionerne

Udvalget anbefaler:

- At uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med akkrediteringen af deres prøve- og eksamenssystem udformer en politik for udprøvning og censur, der skal implementeres, så det er transparent og klart for de studerende, eksaminator og censor, hvad der kræves. Institutionerne kan bl.a. hente international inspiration til, hvordan de kan arbejde systematisk hermed, jf. kapitel 4 og 5.
- At rammerne for dialogen mellem censorkorps/censorformandskaber og institutionerne fastsættes af institutionerne enkeltvis eller i fællesskab efter dialog med censorkorps/censorformandskaber. Det indebærer, at de gældende centrale krav herom ophæves, jf. kapitel 5.
- At administrationen af censorsystemet, herunder også beskikkelse af censorer fremover forankres på institutionerne, jf. kapitel 10.

Bemærkninger til Udvalgets Anbefaling 2:

"Forankring på uddannelsesinstitutionerne" kan i forbindelse med anbefaling 1 netop forstås som en reel afskaffelse af den eksterne censur. Med et stigende antal små institutioner og specialiserede uddannelser mindskes den faglige bredde på den enkelte institution og dermed muligheden for at foretage en ensartet og forsvarlig kalibrering af niveauet.

Anbefaling 3: Styrkelse af censorformandskaberne

Udvalget anbefaler:

- At der reelt beskikkes landsdækkende korps af censorer, sådan at der etableres væsentligt færre, større og bredere censorkorps med færre censorer, jf. kapitel 6 og 9.
- At censorformanden og eventuelt næstformænd ikke længere vælges af og blandt censorerne i censorkorpset, men udvælges af institutionerne og ansættes på én uddannelsesinstitution. Censorformanden er i varetagelsen af sin funktion uafhængig af institutionerne, jf. kapitel 10.
- At censorformandskaberne får til opgave at beskikke og fortage de løbende udpegninger af censorer til de konkrete prøver og rapportering/rådgivning til institutionerne, jf. kapitel 5, 8, 10.
- At der sker en professionalisering i varetagelsen af formandskabsopgaven, jf. kapitel 6.

Bemærkninger til Udvalgets Anbefaling 3:

Vores censorkorps er allerede landsdækkende.

Vi er imod en "professionalisering" af censorerne. Vi kan ikke bruge en "professionel" omrejsende, lille skare af censorer. Det er vigtigt, at specielt afgangsrapporternes censorer har dybt kendskab til netop vedkommende emne. Desuden skal censorerne selv være undervisere i nært beslægtede områder for at have personlig forståelse for problemer i undervisningen.

Anbefaling 4: Opkvalificering af censorerne

Udvalget anbefaler:

- At de gældende centrale krav om censorernes kompetencer fastholdes, herunder at det reelt sikres, at censor i hele beskikkelsesperioden har et aktuelt kendskab til arbejdsmarkedet for den enkelte uddannelse, jf. kapitel 9.
- At censorernes kompetencer reelt vurderes, både inden censorerne beskikkes og genbeskikkes, jf. kapitel 9.
- At det rigtige censormatch til de konkrete prøver sikres af censorformandskaberne ved allokeringen af censorer, jf. kapitel 8 og 9.
- At det ud fra et hensyn til det rigtige censormatch skal være muligt at ad hoc beskikke censorer, hvor det er fagligt velbegrunder, jf. kapitel 6 og 9.
- At censorerne generelt kvalificeres til censoropgaven ved hjælp af en struktureret introduktion til censorhvervet, jf. kapitel 9.

Bemærkninger til Udvalgets Anbefaling 4:

Opkvalificering af censorerne kræver, at der afsættes flere penge og mere tid til denne proces. I så fald er det en god ide. Det skal dog påpeges, at et meget væsentligt arbejdsmarked-aftag for naturvidenskabelige kandidater er naturvidenskabelig forskning, og at censorkorps af dagligt aktive, internationalt anerkendte forskere er de eneste reelt kompetente aftager-kyndige censorer på dette område. Det skal ikke være censorernes ansvar, at uddannelserne tilfredsstiller aftagernes ønsker, men derimod at eksamen er fagligt korrekt og balanceret.

Anbefaling 5: Retssikkerheden for de studerende

Udvalget anbefaler:

- At censorsystemets uafhængighed i forhold til fordelingen af censoropgaver opretholdes, således at det er censorformanden, der fordeler opgaver til censor til den konkrete prøve efter faglige kriterier/retningslinjer fastsat af institutionerne, jf. kapitel 8.
- At matchingen mellem censors kompetencer og den konkrete censuropgave prioriteres fremfor hensynet til at undgå gentagen censor, jf. kapitel 8 og 9.

- At gensidig censur fortsat skal undgås, medmindre faglige forhold i den konkrete situation nødvendiggør det, jf. kapitel 8.

- At de studerendes retssikkerhed understøttes af klagesystemet, og at de eksisterende klagemuligheder opretholdes, idet ankenævnene dog sammensættes af én censor og én undervisningsberettiget eksaminator, jf. kapitel 8.

Bemærkninger til Udvalgets Anbefaling 5:

Her er vi enige i anbefalingerne, der dog i det væsentlige i vores tilfælde allerede er opfyldt med det nuværende system.

Brev sendt til de uddannelses og forskningsansvarlige ordførere i Folketinget 3. oktober 2017

Ændringer af censursystemet bør inddrage censorerne i højere grad

Uddannelses- og forskningsministeren meldte den 1. juli 2017 ud, at der vil ske en række tiltag på censorområdet. Dette skete efter en høring i januar-marts 2017 over Censorudvalgets rapport "Et fremtidssikret censursystem". Høringssvarene er ikke blevet offentliggjort efterfølgende, eksempelvis på www.hoeringsportalen.dk. Derfor vil et stort flertal af censorformandskaberne ved de danske universitetsuddannelser hermed gerne gøre uddannelses- og forskningsordførerne opmærksomme på følgende forhold:

1. Prøve- og eksamenssystemet indarbejdes i en ændring af akkrediteringsloven

I det kommende folketingsår vil ministeren stille forslag om ændring af akkrediteringsloven, så prøve- og eksamensområdet kan blive en del af institutionsakkrediteringen. Det er uklart, hvad ændringen betyder, ud over at institutionerne "...skal arbejde strategisk med brugen af censorer og anvende censorernes feedback systematisk." Vi opfordrer uddannelses- og forskningsordførerne til at bidrage til, at den endelige lovændring ikke medfører en svækkelse af censorinstitutionens uafhængighed og fortsat sikrer censorkorpsets status som organer bestående af fagkyndige personer, der tilsammen har ekspertise fra de forskellige ansættelsesområder, som uddannelserne retter sig imod såvel inden for som uden for universiteterne. Til orientering er censorformandskaberne ikke blevet inddraget i den høring over lovforslaget, der fandt sted i juni-august 2017.

2. En ny model for tværgående kvalitetsbedømmelse bør ikke føre til faglig ensretning

Der vil blive taget skridt til at udvikle en ny model for kvalitetsbedømmelse på tværs af institutionerne, bl.a. i form af stikprøver på afsluttende opgaver på tværs af uddannelser og institutioner. Formålet er at understøtte en "...tværgående faglig vurdering på identiske eller beslægtede uddannelser". Censorformandskaberne finder, at tværgående vurdering bør tage hensyn til de fagligt begrundede forskelle, der findes i uddannelsernes målsætninger og studieordninger. En fremtidig fastlæggelse af hvad der fagligt set er identiske eller beslægtede uddannelser bør derfor ske med udgangspunkt i en tæt dialog mellem fagmiljøer og censorkorps.

3. Øgede kompetencekrav til censorer – men hvilke kompetencer skal øges?

Ministerens udspil vil øge kompetencekravene til censorerne. Det er temmelig uklart, hvad der er meningen med dette tiltag. For at blive censor kræves allerede i dag følgende: 1) en relevant forskningsbaseret uddannelse på kandidatniveau, 2) indgående og aktuelt kendskab til fagområdets videnskabelige discipliner, 3) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder og 4) aktuel viden om uddannelsens eller det centrale fags anvendelsesmuligheder og beskæftigelsesforhold. Derfor bør det gøres mere konkret, hvor kravene til censorer skal øges. Hvis målet er at øge censorernes retlige og administrative kompetencer, mener vi, at dette bedst fremmes ved at give sekretariatsbetjeningen af censorformandskaberne en tydeligt understøttende rolle.

4. Ny organisering af censorkorpserne og ny model for udpegning af censorformænd – men på uklart grundlag

Der vil blive lavet analyser af mulighederne for færre censorkorps, som skal være "reelt landsdækkende". Det er uklart, hvad der menes med "reelt" landsdækkende. Det er vigtigt, at analyserne tager udgangspunkt i, at der er uddannelser, der alene forekommer på en eller to institutioner og derfor i sagens natur ikke er landsdækkende i egentlig forstand. En samling af nogle af de helt små censorkorps i større enheder kunne give mening i forhold til en enklere administration, men kun hvis der er et solidt fagligt argument for samlingen. Det må fastholdes, at ansvaret for fordelingen af censorer til de enkelte eksaminer skal ligge hos en fagkyndig person.

Desuden skal der undersøges en ny model for udpegning af censorformænd, "...hvor formændene ikke vælges af censorerne i korpset." Begrundelsen for at udarbejde den nye model er uklar. Vi vil advare mod at afskaffe censorkorpsernes status af uafhængige organer, hvis formandskab vælges af og blandt kompetente fagpersoner. Valg af formandskab bør ikke gøres til en institutionspolitisk øvelse. Censorformandskaberne bidrager gerne i den videre proces, men inddragelsen af censorerne har indtil videre været begrænset til usystematisk sparring og en høring, som ikke er blevet afrapporteret til offentligheden. Endelig har censorformandskaberne som nævnt ikke været inddraget i høringen over det kommende forslag om ændring af akkrediteringsloven. Vi opfordrer derfor til, at der afholdes en konference med censordeltagelse, når analysearbejdet er afsluttet.

Denne henvendelse er sendt i kopi til uddannelses- og forskningsministeren.

Med venlig hilsen

Censorformandskaberne for følgende universitetsuddannelser:

Afrikastudier

Antropologi

Assyriologi

Audiologopædi og Sprogpsykologi

Bibliotekskundskab og Informationsvidenskab

Biologi

Dansevidenskab, Dramaturgi, Teatervidenskab og Performancestudier

Dansk

Datalogi

Det Humanistisk-teknologiske Basisstudium
Didaktik, Materiel Kultur
Engelsk
Erhvervskommunikation og -sprog
Eskimologi og Arktiske Studier
Etnologi
Europastudier og Internationale Studier
Farmaceutuddannelserne
Film og medievidenskab
Filosofi
Folkesundhedsvidenskabelige og relaterede uddannelser
Forhistorisk, middelalder- og renæssancearkæologi
Forvaltningsuddannelserne og Global Studies
Fransk
Fysik og Astronomi
Generel og almen pædagogik
Geografi
Gymnasiepædagogik
Historie
Idéhistorie
Idræt
Indianske sprog og kulturer
Indisk og Sydasiestudier
Informationsstudier, kommunikation og digitale medier
Informationsvidenskab og interaktive medier
Ingeniøruddannelserne
Internationale studier
Internationale udviklingsstudier
Italiensk sprog og kultur
Japanstudier
Jordbrugsvidenskab
Journalistik
Jura
Kandidatuddannelsen i socialt arbejde
Kemi
Kinastudier
Klassisk arkæologi
Klassisk filologi
Kommunikation, Journalistik og Performancedesign
Kulturstudier og Designstudier
Kunsthistorie
Landinspektøruddannelsen
Lingvistik, Indoeuropæisk, IT og Kognition
Litteraturvidenskab og Moderne Kultur
Lægeuddannelsen
Masteruddannelserne på Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (AU)

Matematik
Medievidenskab (AU)
Medievidenskab (SDU)
Mellemøstudier
Minoritetsstudier og Komparative Kulturstudier
Musikvidenskab
Nærorientalsk arkæologi
Persisk
Portugisisk/Brasiliansk
Psykologi
Pædagogisk antropologi
Rehabilitering og Palliation
Religion
Retorik
Semitisk og Tyrkisk
Slavisk
Spansk
Sprog og Internationale Studier
Tandlægeuddannelserne
TekSam – Teknologisk-Samfundsvidenskabelig Planlægning (m.fl.)
Teologi
Veterinærvidenskab
Ægyptologi
Æstetik og Kultur